

DUBROVAČKA UMJETNICA DUBRAVKA LOŠIĆ O PREDSTOJEĆOJ IZLOŽBI "SUŠRET U DEPOU"

FOTO: TOMO PUZBIĆ/HANZA MEDIA

Ljude koje pišu o mojim radovima „puštam“ da ih sami interpretiraju

PROMATRAČ NE MOR RAZUMJETI, ALI VOLJ BIH DA OSJETI ENERGIJU

Razgovarao:
Bruno Lucić

Nakon izložbe „Susret u depou“ u studenom 2015. i „Susreta u depou II.“ u studenom 2018. dubrovačka umjetnica Dubravka Lošić u sklopu 70. Dubrovačkih ljetnih igara javnosti će 7. kolovoza s početkom u 21 sat predstaviti izložbu „Susret u depou III“. Upravo taj treći Susret u njezinoj radio-

nici u prostorijama bivše uljare u Radeljeviću bio je povod novinarskom susretu za Dubrovački.

SLIKARSTVO ILI MEDICINA

Prije samog razgovora rekli ste kako je bila „greška upisati slikarstvo“?

Razmišljala sam o grešci u smislu da kroz slikarstvo dajete nešto jako osobno, intimno drugima. Osoba sam koja voli biti negdje u pozadini, biti promatrač. U tom je

smislu moja odluka „greška“, ali onda je greška sve! (smijeh) Možda zato moje slikarstvo izgleda ovako – prilično hermetično.

Zašto uopće slikarstvo?

Već negdje s 11 godina razmišljala sam o slikarstvu. Zatim je bilo: slikarstvo ili medicina. Riječ je o potpuno oprečnim dvomljenjima, a možda i ne?! Ali pri završetku Srednje primijenjene škole u Zagrebu, to više nije bilo upitno.

Što vas je inspiriralo kroz sve ove godine?

O inspiraciji mi je teško govoriti jer me na rad potaknu naizgled potpuno beznačajne stvari. To je konstantno razmišljanje i promišljanje. Negdje se potisne tijekom dana, ali si – kao i u svakom poslu – stalno u tome. Sam motiv nikad mi nije bio na prvom mjestu i sve je manje važan. Kao primjer, jedna plastična ruža bila je povod za ciklus koji se „provlači“ već desetljećima,

ali bitnije je sve ono ispod, iznad ili sa strane od te ruže.

Dopuštate li promatraču da malo uđe ispod djela?

Sigurno! To je njegovo pravo i ostavljam mu tu mogućnost, sve više tako komuniciram. O tome bi se moglo raspravljati satima: treba li netko shvatiti to što radim ili ne?

A kad Vam kažu da ne razumiju Vašu umjetnost?

Meni je normalno da ne razumiju. Očekujem to jer teško je razumjeti. Promatrač ne mora razumjeti, on mora osjetiti energiju... Ako se nešto osjeti, uopće nije bitno što, već je dovoljno. Kasnije možemo razgovarati o detaljima, iako ne volim previše pričati o svojim radovima. Oni bi trebali govoriti sami za sebe... Kad vidim neki rad s puno priče, to mi je malo – moram biti iskrena – sumnjivo. Jednako tako

RET U DEPOU III.", O SVOJIM DJELIMA, NOVIM CIKLUSIMA I KULTURI U GRADU

na razini bez velikih zaključivanja...Svoje rado-ve sama svakako moram razumjeti, samo je pitanje dokle ću s nekim razmijeniti mišljenje, prokomentirati, uvijek imam neku granicu, a ljude koji se bave poviješću umjetnosti i pišu o mojim radovima „puštam“ da interpretiraju, međutim ipak je to izvana i tako mi se sviđa. (smijeh)

Štitite se, ali se i izlazite?

Da, štitim se.

Nažalost, profit i dukat su na prvom mjestu. Užasno je teško nositi se s tom potrebom za profitom, kaže sugovornica

Postoje li te dvije krajnosti dok stvarate, koliko se njima opterećujete?

To ulaznje i izlaznje su pripreme koje traju, ali kad radim, kad je završni čin, potpuno sam u tome, nestajem u tome. U svakom projektu sam jako dugo, nekada godinama radim druge stvari dok to 'nešto' stoji i čeka. Pri samoj izvedbi nisam isključiva i ne kontroliram situaciju od početka do kraja. Šteta je kontrolirati! Tako se dogode neki spojevi.

Osjećate li manjak likovnih kritičara u Dubrovniku?

Nema ih uopće, što nije dobro! To nije ni jednostavno biti jer dolaziš u konflikt s autorima koji su osjetljivi i tašti, mada su najčešće svjesni što rade. Možeš onako prema vani glumiti, ali ipak svi mi znamo što je dobro, a što nije. Svaku kritiku nije lako podnijeti, ali ako smo osobe koje se izlažu javnosti na taj način, treba se nositi s time. Meni je najvažnije tko kritizira. Onaj tko piše treba jako puno znati. Nije jednostavno.

Priželjkujete li nekog takvog u gradu?

Da!

SVI SU CIKLUSI POVEZANI

Dosadašnji Susreti bili su studenom, zašto je ovaj u kolovozu?

Željela sam se osvježiti publikom koja nije u Dubrovniku tijekom studenog. To je, primjerice, bio jedan od razloga, zato je bila promjena datuma. U dogovoru s intendanticom Dubrovačkih ljetnih igara Dorom Ruždjak Podolski izložba je

ušla u program Igara. Ali nevezano za Igre, svakako bi se održala kolovozu.

Pauza između dva „Susreta“ se smanjila?

Novi ciklus „AlbaAlbula“ na neki način nastavak serije „Kiše Pariz“, bio je već gotov. Izlazem i radove „Ljetno popodne u pet dana“ nastale 1985./86. koje nisam izlagala u Dubrovniku. Kako sam se selila, tako sam ih „vukla“ i „potezala“ sa sobom. Svi moji ciklusi povezani su, a on je, čini mi se, bio prvi pravi, ozbiljni, zaokruženi ciklus. Tad o tome nisam ni razmišljala, tek sad mislim ovako i htjela sam ga usporediti s ovim zadnjim.

Imate sreću da u svojoj radionici, u svom ateljeu možete i raditi i izlagati.

To je stvarno privilegij. Ostala sam bez ateljea u Duhanskoj stanici dok sam pripremala izložbu u Umjetničkom paviljonu, s radovima doslovno na ulici. Ovaj prostor dogodio se dobrotom mojih prijatelja. U njega sam ušla privremeno, na nekoliko mjeseci, a ovdje sam već godinama. Stvarno je poseban i šteta je ne izlagati u njemu...ovdje se osjeti atmosfera nastanka radova, neki su pohranjeni iza leda i dobro je to sve zajedno vidjeti u nekom kontekstu. Mislim kako teško na ovakav način mogu prezentirati svoj rad u galerijama koje mi često izgledaju tako sterilne.

S jedne strane imate bezbrižnost, a s druge strane je ovo i bijeg?

Bezbriznost nikad ne postoji jer sam ovdje privremeno, ali to potiskujem. Kad bih se opteretila činjenicom da svaki čas

mogu izaći onda ne bih mogla raditi. Svakako je dobro što imam svoj mir i što sam povučena.

Kazali ste jednom: „da bi se čovjek bavio ovim, to mora činiti do mučnine“. Kad Vas hvata mučnina?

Mučnina mi se dogodi kad završim nešto, to je znak da je to, to. Nekad je mučnina, nekad potpuni emocionalni ispad, stanje koje je stvar privilegirano. Za mene je to „finale“, skoro pa i nesvjesno stanje, nešto što se ne dogodi uvijek, ali kad se dogodi – sjajan je osjećaj olakšanja nakon svega.

A Vaša suradnja sa Studentskim teatrom Lero?

Davora Mojaša upoznala sam davno, razgovarali smo vezano za moju prvu izložbu. Lero je već tada bio institucija. Za vrijeme studija počela sam s nekim instalacijama unutar predstava i tako se nekako nastavilo.

Što Vam daje scenografije, a ne daje slikarstvo?

Scenografija je izazov jer moram surađivati, a na što baš nisam navikla jer sam u ateljeu sama (smijeh). U slikarstvu

ne radim kompromis, ali u teatru moraš, nisi glavni, surađuješ, to je dobro i to me na neki način iskontroliralo i pomoglo mi je u odnosima s ljudima, meni sjajno iskustvo, zapravo me naučilo komunicirati. Druga stvar, teatar odnosno prostor je izazov, moraš razmišljati je li opera ili drama, što trebaš paziti...Radila sam u KMD-u, HNK Split, HNK Rijeka i HNK Zagreb... To su na neki način bili izleti jer je riječ o nomadskom životu, a ipak na prvo mjesto stavljam obitelj.

TURIZAM JE ČUDNA PRIČA

Koliko pratite kazalište?

Neko vrijeme jako intenzivno, ali postala sam izbirljivija. Naravno da ne možeš unaprijed znati što je dobro ili nije i tu se povlačim. Ipak, treba biti iskren, posebno radi mladih, ne treba stalno tražiti izgovore za loše stvari, to je besmisleno..

Dogada li se to u Dubrovniku?

Stalno se to radi – i u slikarstvu, u teatru, u arhitekturi, u politici, u svemu u životu! Sve oko nas

se stalno opravdava. Tko će viknuti: „car je gol“?! To je fraza, ali potrebna je.

Što kažete na Dubrovačke ljetne igre?

U zadnjih par godina nisam ih intenzivno pratila tako da ustvari ne znam što bih rekla.

Što Vam se posljednje posebno svidjelo?

Nekrošiusov „Othello“ na Dupcu i „Priča o vojaku“ na Lovrjencuu režiji Dore Ruždjak Podolski. To su neke od stvari koje su mi ostale u sjećanju...

Koliko su mladi na zainteresirani za kulturu?

Oni su jednako zainteresirani, ali s njima bi trebalo raditi od vrtičke dobi. Dobro je kad obitelj djecu usmjerava na kulturu, ali ipak su vrtići ili škole institucije gdje sva djeca imaju jednaku mogućnost. Svakako, nikad nije kasno.

Ima li kultura svoje mjesto u gradu?

Nažalost, profit i dukat su na prvom mjestu. Užasno je teško nositi se s tom potrebom za profitom, kultura je postala sporadična. Grad Dubrovnik pomaže, pomaže i meni i jako sam zahvalna, ali vlada određena klima, određeno stanje duha...Teška je situacija za kulturu.

Hoće li nas turizam stati glave?

Taj turizam je čudna priča, vidim u njemu veliki košmar zbog kojeg se nešto mora dogoditi – loše ili dobro – ne znam. Te gužve u Gradu, meni to uopće nije turizam.

Izbjegavate Grad?

Ne izbjegavam, ali sam promatrač, vidimo svi što se događa. Sigurno postoji rješenje, samo je pitanje tko ima moć da nešto pokuša promijeniti...I građani su sami odgovorni, a pitanje je - kako dalje?!

Što Vam se čini od kvalitete života u gradu?

Ovo pitanje je tako složeno i posebna tema. Mogla bih početi s pitkom vodom, šporkim morem, različitim i uvijek previsokim cijenama za goste i građane što je za mene diskriminacija...

Jeste li ikad pomislili komercijalizirati svoju umjetnost?

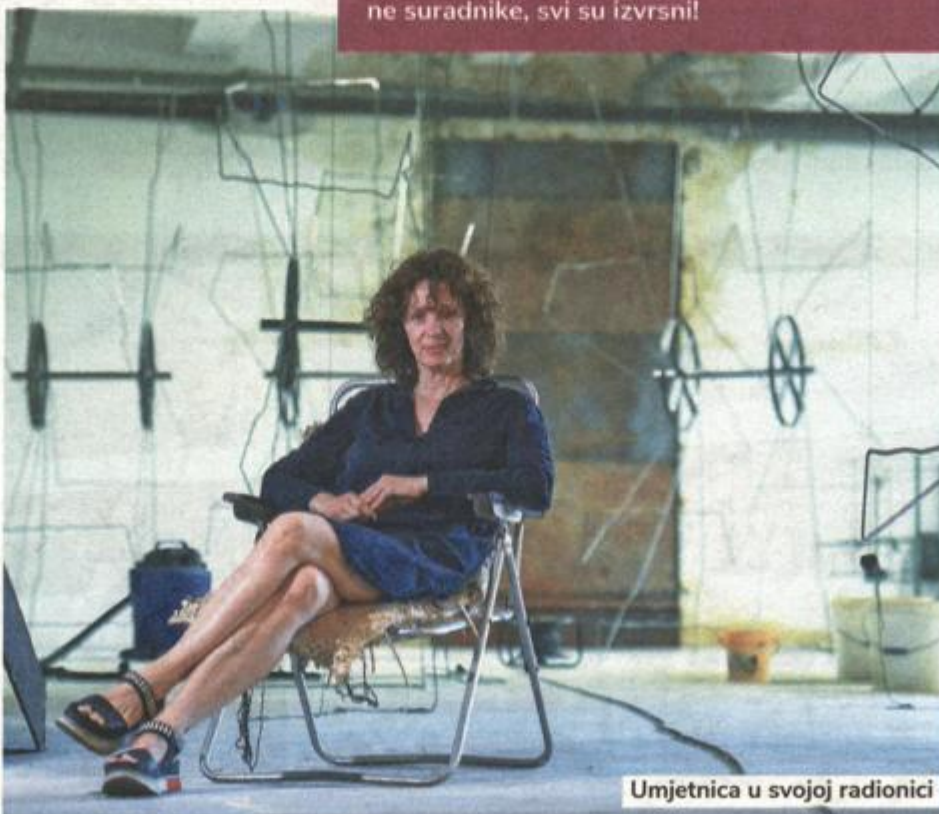
Ne. Jednostavno, to nije moj svijet. Financijski sam strpljiva. Ali istina je; u Dubrovniku kao i u Hrvatskoj, teško je financijski opstati kao umjetnik.

A ELA IJU

mislim da umjetnost nije subjektivna, zna se što je dobro, što loše, znaju se „pravila igre“.

Ali povjesničari umjetnosti pišu o Vašim radovima?

Paralelno sa slikarstvom studirala sam povijest umjetnosti jer mi je to bilo neodvojivo. Oni pišu, iako to može biti samo uokolo, opisivanje, teško je ući unutra. Sviđaju mi se pokušaji, sviđa mi se kad ostane

Umjetnica u svojoj radionici